

Bakgrund

Psykodynamisk terapi har länge varit en av de inriktningar man kan välja på de flesta psykologutbildningars psykoterapikurser. På psykologprogrammen studeras företrädesvis nyare psykodynamisk litteratur, medan inslaget av klassiska psykoanalytiska texter är litet. Den planerade kursen avser fördjupa kunskapen om psykoanalysens grunder, och möjliggöra en kvalificerad diskussion om den psykodynamiska traditionens möjligheter och begränsningar i relation till samtida kliniska och institutionella förhållanden. Kursen vänder sig till legitimerade psykologer som vill specialisera sig inom klinisk psykologi.

Syfte och innehåll

Kursen syftar till att ge större kunskap om och djupare förståelse för psykoanalysens kliniska och teoretiska utgångspunkter. I kursen behandlas grundläggande idéer och begrepp som utvecklades i centrala texter av Sigmund Freud. Förhållandet mellan teori och praktik belyses i relation till de utmaningar som en kliniskt arbetande psykolog ställs inför idag. Psykoanalysens och den psykodynamiska praktikens förhållande till andra för kliniskt psykologarbete relevanta diskurser, t.ex. psykiatrisk diagnostik och evidensdiskussionen, granskas och problematiseras. Den psykodynamiska teorins och praktikens möjligheter och begränsningar i relation till förändrade kliniska, ideologiska och institutionella förhållanden diskuteras. Frågan vad ett psykodynamiskt perspektiv kan bidra med i verksamheter där många psykologer arbetar, t.ex. primärvården, skolan och psykiatrin, genomsyrar kursen.

Lärandemål

Efter genomgången kurs skall deltagaren:

-visa fördjupad kunskap om psykoanalytiska grundbegrepp som *överföring*, *bortträngning*, *symptom*, *personlighetsstruktur* och *medvetet-förmedvetet-omedvetet*.

-visa fördjupad kännedom om psykoanalysens historiska betingelser, dess utveckling, och förhållandet mellan nutida psykodynamisk teori och Freuds ursprungliga psykoanalys.

-ha färdighet och förmåga att kunna resonera kritiskt kring psykoanalysens möjligheter såväl som dess begränsningar, och relatera detta till det praktiska psykologarbetets förutsättningar idag.

-visa fördjupad kännedom om psykoanalysens förhållande till andra för kliniskt psykologarbete relevanta diskurser, t.ex. psykiatrisk diagnostik och akademisk psykologi.

-kunna resonera kritiskt kring förhållandet mellan teori och praktik inom psykoanalys och psykodynamisk psykoterapi.

Kursarrangörer och examinator

Lärare och examinator är Per Magnus Johansson, leg. psykolog och specialist i klinisk psykologi, leg. psykoterapeut, docent och psykoanalytiker. Kursen arrangeras av psykologerna Emil Asbjörnsen-Rydh och David Arvidsson.

Omfång och examination

Kursen är utformad för att motsvara 7,5hp och fem veckors heltidsstudier. Kursen består av litteraturstudier, föreläsningar och seminarier. Antalet lärarledda undervisningstimmar är 24. Inför varje seminarietillfälle förbereder någon eller några deltagare ett referat av ett textavsnitt, som bildar utgångspunkt för seminariet. Kursinnehållet examineras genom en individuell, skriftlig examinationsuppgift som mera ingående behandlar något av kursens centrala teman. Kursdeltagaren ska genom den skriftliga examinationsuppgiften visa att hon eller han tillgodogjort sig kursinnehållet och att hon eller han kan båda använda och kritiskt resonera kring centrala psykoanalytiska begrepp och sätta dem i relation till praktiskt psykologarbete. För godkänd kurs krävs dessutom närvaro och aktivt deltagande vid undervisningstillfällena.

Utvärdering

Kursen kommer att utvärderas av kursledningen och utvärderingen kommer att tillställas specialistrådet och IHPU enligt riktlinjer för specialistkurs för psykologer.

Litteratur

APA Presidential Task force on Evidence-based Practice. (2006). Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, 33, 271-285. 14 s.

Fahlke, C., & Johansson, P.M. (red.) (2007). *Personlighetspsykologi*. Stockholm: Natur & Kultur. Kapitel 3 "Personligheten i ljuset av psykoanalysen" (66 s.) och kapitel 4 "En avslutande diskussion" (39 s.).

Freud, S. (1927). Frågan om lekmannaanalsen. Samtal med en opartisk person. Ingår i *Samlade skrifter av Sigmund Freud VIII*. Stockholm: Natur & Kultur 1997. 65 s.

Freud, S. (1917). Föreläsningar i Wien 1915-1917. Ingår i *Samlade skrifter av Sigmund Freud I*. Stockholm: Natur & Kultur 1996.

Ur "Första delen. Felhandlingarna" läses avsnitt I "Inledning". 8 s.

"Tredje delen. Allmän neuroslära" läses i sin helhet. 200 s.

Freud, S. (1932). Nya föreläsningar publicerade 1932. Ingår i *Samlade skrifter av Sigmund Freud I*. Stockholm: Natur & Kultur 1996. 160 s.

XXXI Uppdelning av personligheten. 20 s.

XXXII Ångest och driffliv. 21 s.

XXXIII Kvinnligheten. 21 s.

XXXIV Klargöranden, tillämpningar, orienteringar. 20 s.

XXXV Om en världsåskådning. 23 s.

Freud, S. (1940 [1938]). Psykoanalysens huvudlinjer. Ingår i *Samlade skrifter av Sigmund Freud IX*. Stockholm: Natur & Kultur 2003. 57 s.

Johansson, P.M. (2003). *Freuds psykoanalys. Arvtagare i Sverige del 2*. Göteborg: Daidalos. Kapitel IX. "Kritiken av Freuds psykoanalys". 37 s.

Nilsson, C. (red.) (2009). *Psykoterapeutens och psykoanalytikerns praktiska kunskap*. Södertörn: Södertörns högskola.

Nilsson, C. *Om psykoterapeutens och psykoanalytikerns praktiska kunskap*. 10 s.

Nilsson, C. *Att upptäcka den egna praktiken på nytt. Om psykoanalysen, psykoterapin och högskolan.* 17 s.

Reeder, J. *Kunskap, vetande, förstånd: tre kategorier för att tala om psykoanalytisk kompetens.* 19 s.

Olsson, G. *Psykoterapi och forskning: två praxisformer i ett spänningsfält.* 21 s.

Roudinesco, E. (2001). *Why Psychoanalysis?* New York, NY: Columbia University Press. 171 s.

Shedler, J. (2010). The efficacy of psychodynamic psychotherapy. *American Psychologist*, 65(2), 98-109. 11 s.

Totalt : 906 s.

Praktiskt

Undervisning (föreläsningar och seminaria) kommer att äga rum i centrala Göteborg antingen åtta till tio vardagskvällar kl 18:00-20:15 eller fyra till fem lördagar och söndagar, beroende på kursdeltagarnas önskemål och möjligheter. Kursavgiften är 8000 kr exklusive moms om arbetsgivare betalar. För privatpersoner väntas kursavgiften bli ca 4500 kr. I kursavgiften ingår undervisning, examination och kursbevis. Deltagare ansvarar själv för att anskaffa litteratur. Anmälan senast 4 juli till arvidsson.david@gmail.com.